

NÆRHEDEN TILBAGE

SOCIALDEMOKRATIETS UDSPIL TIL STÆRKE LOKALSAMFUND
OG VELFÆRD TÆTTERE PÅ BORGERNE

SOCIALDEMOKRATIET

A

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	4
SOCIALDEMOKRATIET VIL HAVE NÆRHEDEN TILBAGE	9
I: NÆRHEDEN I SUNDHEDSVÆSENET SKAL TILBAGE	10
1 Nærhospitaler tættere på borgerne	10
2 Hurtig hjælp ved akut sygdom i hele Danmark	11
II: UDDANNELSER SKAL TÆTTERE PÅ DE UNGE	12
3 Opgør med regeringens besparelser på erhvervsuddannelserne	12
4 Erhvervsuddannelserne skal tættere på de unge	12
5 Styrkelse af de små gymnasier på landet	12
6 Velfærdsuddannelser i hele landet	14
7 Nye uddannelsessatellitter i samarbejde med lokalt erhvervsliv	15
8 Online uddannelser skal give flere mulighed for en universitetsuddannelse	15
III: TRYGHED I HELE DANMARK	16
9 20 nye nærpolti-enheder og mere synligt politi i hele landet	16
IV: STÆRKE LOKALSAMFUND OG BESLUTNINGERNE TÆTTERE PÅ BORGERNE	17
10 Øget inddragelse af borgerne med borgerbudgetter og styrkede lokalråd	17
11 Opgaveudflytning fra stat til regioner og kommuner	17
12 Nye velfærdscentre skal sikre lokale velfærdstilbud	18
13 Evaluering af kommunalreform	19
14 Statslige arbejdspladser i hele landet	19
15 Målrettet støtte til foreninger der skaber udvikling i landdistrikterne	19
16 Fordobling af nedrivningspuljen	19
17 Større kontrol med boligspekulanter	20
18 Lige lånevilkår til boliger i hele Danmark	21
FINANSIERING	22

NÆRHEDEN TILBAGE

Der findes mere end 1.000 postnumre i Danmark.

Et lille, firecifret nummer, der ret præcist angiver, hvor på danmarkskortet man befinder sig. Og som samtidig indeholder en meget større historie.

Tag nu f.eks. bare ét af numrene: 9690 Fjerritslev. En by, der gennem tiden både har haft et amtssygehus, slagteri og en jernbanestation. Det er alt sammen fortid nu. Det er det lokale gymnasium heldigvis ikke – allerede for 15 år siden lykkedes det trods spareplaner at bevare Fjerritslev Gymnasium.

Men postnummeret 9690 er meget mere end bare Fjerritslev by. Det er landet mellem hav og fjord, et område der bugter sig langs klitterne mod Jammerbugten til bakkelandskabet ud mod Limfjorden. Her mellem skove, heder, marker og klitplantager finder man bl.a. Trekroner-området, hvor landeveje binder små landsbyer som Bonderup, Skræm, Kirkedal, Bejstrup, Haverslev-Holmsø, Manstrup og Trekroner sammen.

Små lokalsamfund, hver med under 200 indbyggere, hvor borgerne for nogle år siden købte et nedrivningsklart hus i bymidten, som de renoverede – og som i dag danner lokaler for byens købmandsbutik, der ellers var lukket. Sammen med 20 frivillige drives butikken nu af en socialøkonomisk virksomhed, der samtidig giver beskæftigelse til sårbare unge mennesker. Det er også i Trekroner-området, man har taget initiativ til "Landsby på prøve", hvor en børnefamilie i tre måneder får gratis hus, bil, børnepasning, idræt og havehjælp.

Overalt i Danmark kæmper borgere og politikere for at bevare og udvikle deres lokalsamfund. På Bornholm – hvor postnumrene er fra 3700 Rønne til 3790 Hasle – er det f.eks. lykkedes at redde øens slagteri. Der bliver lavet vindmøller og solcelle-

anlæg. Små virksomheder vokser sig større. Børnefamilier flytter til.

I 5792 Årslev har Faaborg-Midtfyn Kommune købt og stillet en gammel fabrik til rådighed for krigsveteraner, gaming for ensomme unge, crossfit, skatere, Røde Kors, kunststudstillinger, borgermøder og meget mere.

De små historier fra bare nogle få af Danmarks mange postnumre siger os to ting.

For det første: At der mange steder trives et engagement, båret frem af ildsjæle, der skaber stærke lokale fællesskaber. Mennesker, der tager ansvar, og som insisterer på at præge udviklingen. Det er Danmark, når det er bedst.

Og for det andet: Politik gør en forskel. Den kan være positiv eller negativ. Men vi er selv med til at bestemme, hvad der skal ske med vores samfund.

Vi er ganske vist oppe imod en tendens, der gør sig gældende i hele verden. En urbanisering, hvor borgere flytter fra landet mod byerne.

Spørgsmålet er, hvordan vi forholder os til tidens strømning.

Tænker vi: Sådan er det jo?

Eller forholder vi os aktivt til det? Tør vi sætte spørgsmålstejn ved, om større altid er bedre? Har det en værdi i sig selv, at beslutninger træffes tæt på dem, det vedrører? Hvad er prisen for et Danmark, der ikke rives over? Socialdemokratiet vil insistere på, at vi sammen kan gøre en forskel. Politikere, foreninger, ildsjæle, borgere, erhvervsliv.

For det er der brug for.

Hvis man på en tur rundt i Danmark tager en af-

»Knap hver anden dansker bor uden for de større byer. Og vores land er altså ikke større, end at det må være muligt at have udvikling og muligheder også uden for byerne. Hvis vi vil det. Hvis vi beslutter os for det«

stikker fra motorvejen, slukker for Google Maps og lader landevejen føre én forbi de mange små landsbysamfund, kan man ved selvsyn se udfordringerne.

Side om side med de velholdte haver og huse, der er tilbage, står forfaldne og forladte bygninger. Hvor malingen skaller, fundamenter har slået sprækker, vindueskarme er faldet af, og persienerne er nedrullede. Alt sammen triste minder om noget, der var engang.

Jeg nyder stadig at besøge 9574 Bælum, hvor min familie har sommerhus, og hvor jeg kom meget som barn. I dag er de fleste butikker og banken lukket. Kroen er lavet om til boliger. Købmanden er der stadig, godt bakket op af at borgerne har købt andele i butikken. Men vil man have brød fra bageren om morgenen (og hvem vil ikke gerne det?), ja så skal man nu køre til 9575 Terndrup.

Andre steder i landet kan man høre foredrag om "dengang der var liv i landsbyerne". Og på lokale museer kan man studere egnshistorien fra den tid, hvor en by ikke bare var en by, men derimod en stationsby.

Og selvom det kan lyde som om, at alt var bedre i gamle dage, så er der næppe nogen, der ønsker sig damplokomotivet tilbage. Udviklingen har ført meget godt med sig. Men når man følger den offentlige debat, får man sommetider indtryk af, at alle bor i de større byer. Sådan forholder det sig ikke.

Knap hver anden dansker bor uden for de større byer. Og vores land er altså ikke større, end at det må være muligt at have udvikling og muligheder også uden for byerne. Hvis vi vil det. Hvis vi beslutter os for det.

Det kræver en ny retning.

Hver tredje politistation er væk. Og hvor der før var 140 landbetjente, er der i dag kun 20.

Samtidig er sygehuse lukket i mange byer bl.a. i Kalundborg, Nakskov, Haderslev, Fredericia og Grenaa.

Du kan ikke længere blive lærer i Haslev. Nu skal du til Roskilde eller Vordingborg. Og du kan ikke længere gå på erhvervsskole i Maribo. Nu er det nærmeste sted Nakskov eller Nykøbing.

Det er – trods alt – ikke resultatet af en ustoppelig international urbanisering.

Det er resultatet af politiske beslutninger. Beslutninger taget med åbne øjne.

Og særligt én politiker har mere end nogen anden ansvaret. Hans navn er Lars Løkke Rasmussen.

Som indenrigsminister stod han bag kommunalreformen, der reducerede 271 kommuner til 98 kommuner og erstattede 14 amter med fem regioner.

Det blev omtalt som Lars Løkke Rasmussens "svendestykke". Siden fulgte reformer, der centraliserede yderligere. Domstole. Politi. Sygehusvæsen. Skat. Større og færre enheder, længere væk fra borgerne.

Med kommunalreformen ville vi – ifølge Lars Løkke Rasmussen – få "den bedste løsning – til den billigste pris". Den ville endda "gøre det mere attraktivt at bo på landet". I dag ved vi, at det ikke var sandt. Det var mest af alt en skrivebordsøvelse, der fik alvorlige konsekvenser for balancen i Danmark.

Vi kan ikke rulle hele udviklingen tilbage. Men vi kan vælge, om vi vil skifte retning.

Det vil Socialdemokratiet.

Vi præsenterer 18 forslag til, hvordan vi får nærheden tilbage. Hvordan vi samler Danmark igen.

»Jeg nyder stadig at besøge 9574 Bælum, hvor min familie har sommerhus, og hvor jeg kom meget som barn. I dag er de fleste butikker og banken lukket. Kroen er lavet om til boliger. Købmanden er der stadig, godt bakket op af at borgerne har købt andele i butikken«

Bl.a. vil vi:

Åbne nærhospitaler tæt på borgerne. Det skal gøre det muligt for borgerne at blive behandlet for helt almindelige og ukomplicerede sygdomme – tæt på, hvor de bor.

Flytte flere uddannelser ud i hele landet. Vi vil droppe besparelserne på erhvervsuddannelserne og i stedet forpligte dem til at oprette lokale uddannelsespladser. Og så vil vi styrke de små gymnasiers økonomi.

Oprette 20 nye nærpoliti-enheder fordelt med 10 enheder på hver side af Storebælt.

Det er i sig selv vigtigt, at politiet er synligt og tilstede over hele landet. Udover de nye nærpoliti-enheder vil vi oprette mobile politistationer, der sammen med flere moderne landbetjente skal skabe tryghed og sikre en forebyggende indsats i lokalområderne.

Fordoble nedrivningspuljen. Særligt i land-distrikterne er der flere tusinde faldefærdige huse, der skæmmer i landskabet og gør det svært at tiltrække nye borgere. Der er behov for yderligere støtte til at rive de huse ned.

De visioner, vi lægger frem nu, handler især om sundhed, uddannelse, tryghed og medindflydelse. I andre sammenhænge har vi præsenteret forslag, der skal øge væksten og forbedre infrastrukturen – hvilket også er afgørende for, at Danmark hænger sammen.

Det samme er den grundlæggende velfærdsøkonomi. Den opgave har regeringen også svigtet. Det lykkedes dem ikke at finde en løsning på de åbenlyse udfordringer i den kommunale udligningsordning. Den opgave vil vi tage på os, hvis danskerne betror os ansvaret efter næste valg. Socialdemokratiet vil afsætte flere penge til den kommunale udligning, så der er råd til velfærd i alle dele af Danmark.

Det er ikke en kamp mellem land og by. Det skaber ikke mere liv i de små samfund, at regeringen skælder ud på København.

Regeringen bryster sig af, at en række statslige arbejdspladser er blevet bedre fordelt. Og det er fint. Men samtidig fører regeringen en politik, der fjerner offentlige job. I Esbjerg har man f.eks. fået 116 udflyttede statslige job, men samtidig mistet 300 kommunale arbejdspladser. Siden Lars Løkke Rasmussen blev statsminister i 2015 er der forsvundet knap 7.000 offentlige job uden for Københavnsområdet.

Samtidig har regeringen gang på gang forsøgt at føre en politik, der er både socialt og geografisk skæv. Lettelser i topskatten. Ingen progression i boligskatten. Store besparelser på ungdomsuddannelserne i provinsen. Nej til Togfonden. Færre vindmøller.

Jeg er stolt af, at det er lykkedes Socialdemokratiet at forhindre mange af de initiativer, der ellers ville vride Danmark mere skævt, end det i forvejen er.

Men Socialdemokratiets ambition handler ikke kun om at forhindre regeringen i at trække Danmark skævt. Jer, der kæmper for et Danmark i balance – I har fortjent en regering, der vil hele Danmark.

Vi vil skabe en ny udvikling. Vi vil have nærheden tilbage. Fordi vi synes, at Danmark er for lille et land til, at forskellene bliver for store. Fordi vi synes, at Danmark er for rigt et land til blindt at acceptere, at det ikke kan betale sig også at sikre velfærd og muligheder uden for byerne. Og fordi vi tror på, at vi sammen kan tage skeen i den anden hånd og forme fremtiden selv.

Lad os samle Danmark igen.

Mette Frederiksen

SOCIALDEMOKRATIET VIL HAVE NÆRHEDEN TILBAGE

Med dette udspil tager vi endnu et vigtigt skridt i retning af et opgør med centraliseringsbølgen, der trækker Danmark skævt. Med **18 konkrete forslag** vil vi styrke lokalsamfundene og bringe sundhed, uddannelse og tryghed ud i hele landet. Med forslagene vil vi have nærheden tilbage. Og samle Danmark igen.

PEJLEMÆRKE I NÆRHEDEN I SUNDHEDSVÆSENET SKAL TILBAGE

- 1 Nærhospitaler tættere på borgerne
- 2 Hurtig hjælp ved akut sygdom i hele Danmark

PEJLEMÆRKE II UDDANNELSER SKAL TÆTTERE PÅ DE UNGE

- 3 Opgør med regeringens besparelser på erhvervsuddannelserne
- 4 Erhvervsuddannelserne skal tættere på de unge
- 5 Styrkelse af de små gymnasier på landet
- 6 Velfærdsuddannelser i hele landet
- 7 Nye uddannelsessatellitter i samarbejde med lokalt erhvervsliv
- 8 Online uddannelser skal give flere mulighed for en universitetsuddannelse

PEJLEMÆRKE III TRYGHED I HELE DANMARK

- 9 20 nye nærpolti-enheder og mere synligt politi i hele landet

PEJLEMÆRKE IV STYRKEDE LOKALSAMFUND OG BESLUTNINGERNE TÆTTERE PÅ BORGERNE

- 10 Øget inddragelse af borgerne med borgerbudgetter og styrkede lokalråd
- 11 Opgaveudflytning fra stat til regioner og kommuner
- 12 Nye velfærdscentre skal sikre lokale velfærdstilbud
- 13 Evaluering af kommunalreform
- 14 Statslige arbejdspladser i hele landet
- 15 Måltrettet støtte til foreninger der skaber udvikling i landdistrikterne
- 16 Fordobling af nedrivningspuljen
- 17 Større kontrol med boligspekulanter
- 18 Lige lånevilkår til boliger i hele Danmark

PEJLEMÆRKE I NÆRHEDEN I SUNDHEDSVÆSENET SKAL TILBAGE

For Socialdemokratiet er den fri og lige adgang til sundhed en grundsten i vores velfærdssamfund. Den adgang skal gælde alle danskere, uanset hvor i landet man bor. Vejen til sygehuset er mange steder blevet længere. Det har efterladt et hul tættere på borgerne. Derfor vil Socialdemokratiet have nærheden i sundhedsvæsenet tilbage.

1 Nærhospitaler tættere på borgerne

Hvis man rammes af kræft, hjertelidelse eller andre alvorlige sygdomme er det afgørende, at lægen har den nødvendige erfaring og faglige ekspertise, så man får den bedste behandling. Derfor bygger regionerne i disse år nye supersygehuse, og behandlingerne samles på færre sygehuse. Det giver større sikkerhed for patienterne. Men det betyder også, at mange lokale sygehuse er lukket. Og flere vil lukke de kommende år. Det efterlader et hul tættere på borgeren.

For Socialdemokratiet er det vigtigt, at så stor en del af sundhedsbehandlingen som muligt foregår tæt på borgerne. Fordi det giver tryghed, at hjælpen er nær, når man har brug for den. Socialdemokratiet ønsker derfor, at nogle af de helt almindelige og ukomplicerede sygehusfunktioner, hvor det vurderes fagligt forsvarligt, flyttes ud tættere på borgerne. Det skal ske i samarbejde mellem kommunerne og regionerne.

Socialdemokratiet foreslår

- **At der etableres nye nærhospitaler med sygehusfunktioner**, hvor borgerne kan blive behandlet for helt almindelige og ukomplicerede sygdomme tæt på, hvor de bor, frem for at skulle på sygehuset. Nærhospitalerne kan eksempelvis oprettes i de nedlagte sygehusbygninger,

HVAD ER ET NÆRHOSPITAL?

De nye nærhospitaler er et slags udvidet kommunalt sundhedshus med regionale sygehusfunktioner. Derfor skal nærhospitalerne drives i fællesskab mellem kommune(r) og region. Udover sygehusfunktionerne kan nærhospitalerne indeholde praktiserende læger, vagtlæge, psykologer, private sundhedstilbud og kommunale sundhedstilbud såsom forebyggelsestilbud, stressklinikker og akutpladser for ældre.

Hvilke konkrete sygehusfunktioner, det enkelte nærhospital skal indeholde, kan være forskelligt afhængigt af lokale behov og aftaler. Det kan f.eks. dreje sig om:

- **Jordemoderkonsultationer**
- **Scanninger**
- **Dialysebehandling**
- **Diabetesbehandling**
- **Behandling af gigtsygdomme**
- **Behandlinger og operationer, som allerede i dag foretages i speciallægepraksis og privatklinikker**

Sundhedsstyrelsen udarbejder katalog med gode eksempler på og retningslinjer for, hvilke sygehusfunktioner der kan flyttes ud i de nye nærhospitaler.

som ellers vil blive solgt til andre formål. Hvilke behandlinger, der skal flyttes ud til nærhospitalerne, besluttet lokalt mellem kommune og region. Det kan f.eks. dreje sig om jordemoderkonsultationer, behandling af milde infektioner hos ældre eller scanning for brækkede lemmer hos børn og voksne.

2 Hurtig hjælp ved akut sygdom i hele Danmark

For Socialdemokratiet er det helt afgørende, at alle danskere har lige adgang til behandling af høj kvalitet, uanset hvor i landet man bor. Når der bliver længere til sygehuset, skal danskerne også kunne stole på, at den akutte hjælp bliver tilsvarende opgraderet. Der må ikke være sorte huller på kortet, hvor borgerne er usikre på, om ambulancen, lægebilen eller lægehelikopteren kommer hurtigt nok, hvis uheldet er ude. Det giver tryghed at vide, at hjælpen er nær og kommer hurtigt, hvis man får akut brug for den.

Hver region har truffet sine egne beslutninger, når det kommer til den akutte indsats og spørgsmål om, hvor mange ambulancer og lægebiler, der skal være. Og hvor de skal være. Socialdemokratiet ønsker, at alle danskere skal føle sig trygge ved, at hjælpen kommer hurtigt, hvis man har brug for den. Men der er steder i yderområderne, hvor vi kan og skal gøre det bedre f.eks. ved hjælp af flere akutlægebiler.

Socialdemokratiet foreslår:

- **Et målrettet og permanent løft af den akutte indsats, eksempelvis i form af flere akutlægebiler, så vi sikrer hurtig hjælp til alle, hvis uheldet er ude, uanset hvor i landet de bor.** Løftet skal ske i samarbejde med regionerne, så det bedst målrettes de lokale udfordringer, man har i hver af regionerne.

FORSKELLIGE ELEMENTER I AKUTBEREDSKABET

Akutbiler: Udrykningskøretøj med enten én eller to personer (ambulancebehandler, paramediciner eller en anæstesisygeplejerske), der har erfaring i præhospital indsats. Transporterer ikke patienter.

Ambulancer: Udrykningskøretøj med enten paramedicinere, ambulancebehandlere eller -assistenter. Anvendes både til akutte og ikke-akutte opgaver, eksempelvis sygetransporter fra hjem til hospital eller mellem to hospitaler.

Akutlægebiler: Udrykningskøretøj med en speciallæge med erfaring i præhospital indsats ifm. ulykker samt en ambulancebehandler eller paramediciner. Transporterer ikke patienter.

Akutlægehelikoptere: Rykker ud til akutte, livstruende tilstande, hvor en tidlig specialiseret, lægelig vurdering kan have betydning for diagnostik, behandling og visitation. Den primære opgave er hurtig indsats og transport til specialbehandling af svært tilskadede patienter og syge patienter med visse medicinske tilstande.

PEJLEMÆRKE II

UDDANNELSER SKAL TÆTTERE PÅ DE UNGE

Uddannelse er den vigtigste vej til et liv med job og muligheder. For de unge, der aldrig får en ordentlig uddannelse, ser fremtiden knap så lys ud. Derfor vil Socialdemokratiet afskaffe regeringens årlige 2 pct. besparelser på uddannelsesområdet. Vores mål er at alle unge, uanset hvor i landet de bor, skal have gode muligheder for at tage en uddannelse inden for en rimelig afstand af deres bopæl.

3 Opgør med regeringens besparelser på erhvervsuddannelserne

Når erhvervsuddannelser mange steder er lukket, skyldes det især, at erhvervsskolerne har måttet samle og centralisere uddannelserne for at holde budgetterne. Den udfordring er kun blevet større med regeringens årlige nedskæringer på erhvervsskolerne. Siden Løkke i 2015 blev statsminister, har erhvervsskolerne hvert år skullet spare 2 pct. på budgettet. Det betyder, at erhvervsskolerne fra 2016 til 2021 skal spare over 1.000 mio. kr. Socialdemokratiet vil have erhvervsskolerne ud af regeringens skruetvinge for yderligere samling og centralisering af erhvervsuddannelserne.

Socialdemokratiet foreslår:

- **At regeringens årlige 2 pct. besparelser på erhvervsuddannelserne droppes.** Det skal sætte en stopper for presset på erhvervsskolerne for at centralisere erhvervsuddannelserne yderligere.

4 Erhvervsuddannelserne skal tættere på de unge

Både store og små virksomheder på tværs af hele landet efterspørger flere faglærte medarbejdere. Vi har derfor brug for, at flere unge tager en erhvervsuddannelse. Vi har forsømt erhvervsuddannelserne i Danmark, og regeringen bliver ved med at skære ned. Det betyder, at færre unge bliver håndværkere, og virksomhederne taber ordrer.

Derfor har Socialdemokratiet blandt andet foreslået at give de unge, der tager en faglært uddannelse i de fag, hvor vi mangler arbejdskraft, 50.000 kr. i bonus. Men der er også behov for, at uddannelserne kommer tættere på de unge.

Socialdemokratiet foreslår:

- **At erhvervsskolerne forpligtes til at oprette en række lokale uddannelsessteder, som tilbyder grundforløb inden for udvalgte erhvervsuddannelser.**

Det skal bringe uddannelserne tættere på de unge. Der skal indgås aftaler med de relevante uddannelsesinstitutioner om at oprette lokale grundforløb i områder, hvor adgangen til erhvervsuddannelser er begrænset. F.eks. i forbindelse med andre ungdomsuddannelser for at skabe gode campusmiljøer for de unge.

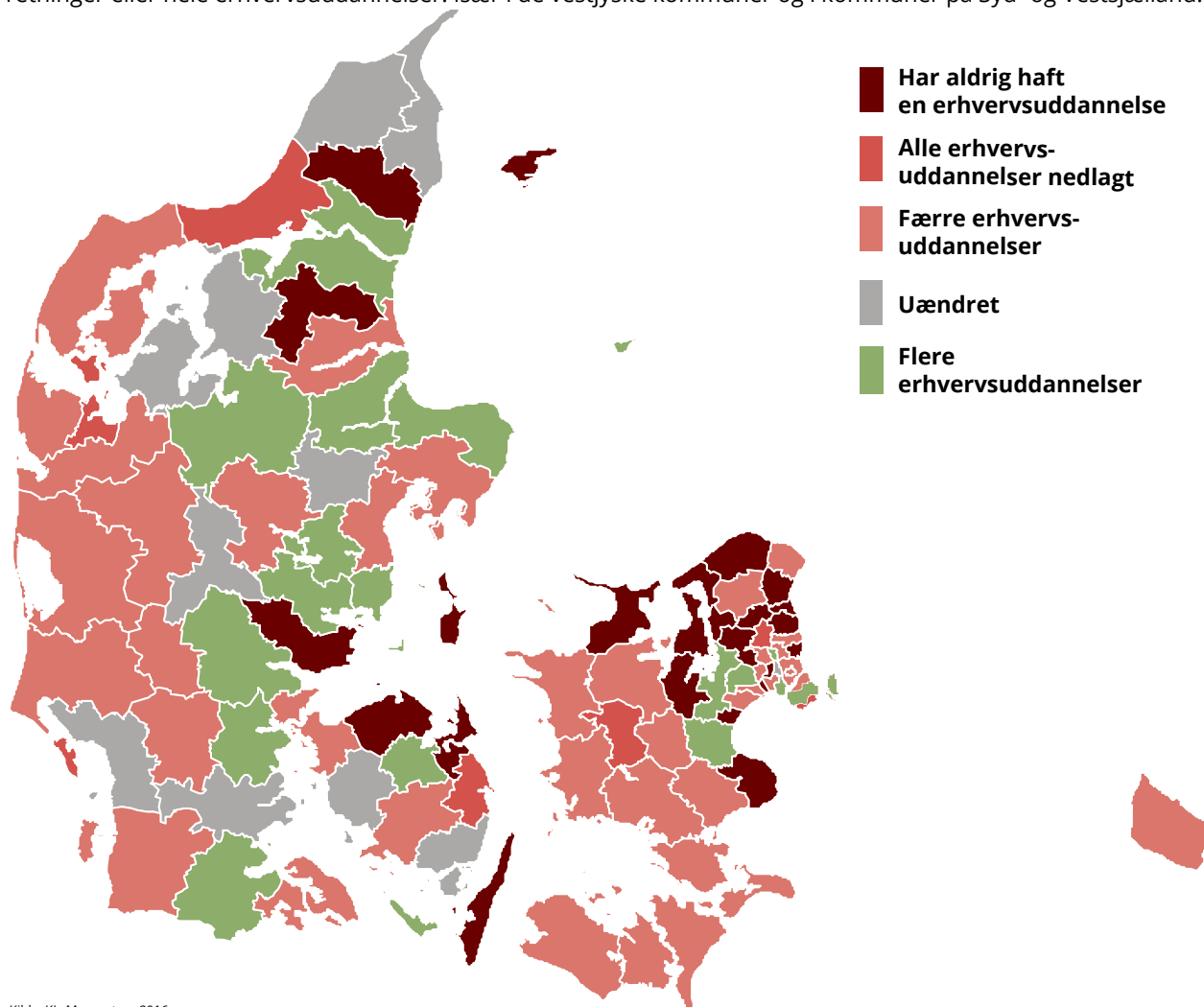
5 Styrkelse af de små gymnasier på landet

Uddannelse er de unges vigtigste vej til et liv med job og muligheder. Og den vej starter med en ungdomsuddannelse. Derfor ønsker Socialdemokratiet, at alle unge, uanset hvor i landet de bor, skal have gode muligheder for at tage en ungdomsuddannelse.

Nogle af de små gymnasier uden for de store byer er pressede. Det gælder ikke kun dem, der ligger på landet, men også de små gymnasier i mere

DET GÅR DEN FORKERTE VEJ: FÆRRE ERHVERVSUDDANNELSER UDEN FOR DE STØRRE BYER

De seneste 20 år (1994-2014) har mange kommuner længere væk fra de større byer mistet erhvervsuddannelsesretninger eller hele erhvervsuddannelser. Især i de vestjyske kommuner og i kommuner på Syd- og Vestsjælland.

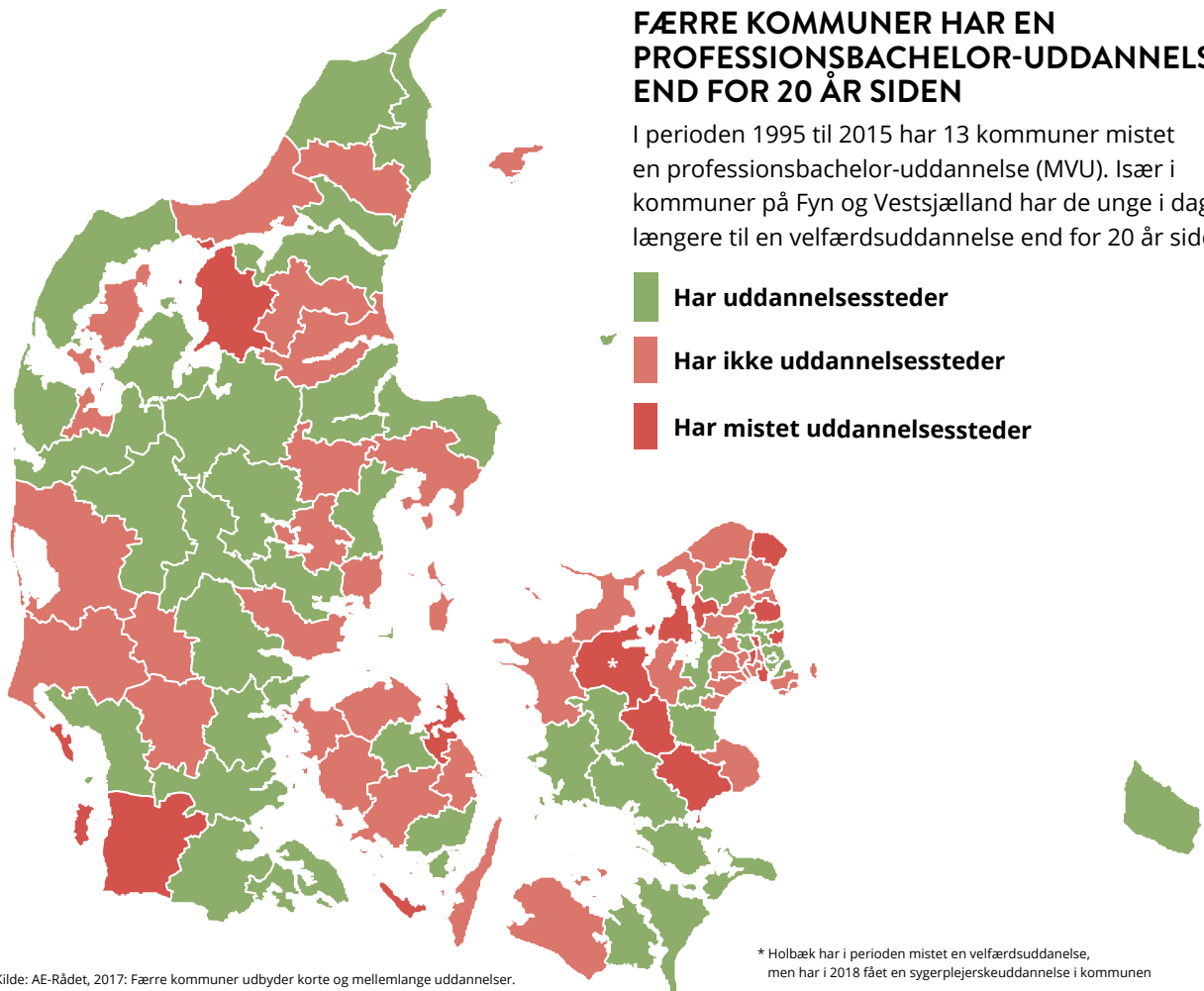
Kilde: KL, Momentum 2016

socialt belastede områder. Nogle er sågar lukningstruede på grund af faldende elevtal: Ungdomsårgangene er mindre i disse år. Flere er begyndt at søge mod erhvervsskolerne og de erhvervs-gymnasiale uddannelser. Og endelig søger mange unge til de store by-gymnasier, som har store overskud og råd til storstillede kampagner for at rekruttere elever i bl.a. yderområderne.

Socialdemokratiet vil undgå, at flere af de små gymnasier på landet må lukke. Derfor vil vi give en økonomisk håndsrækning til nogle af de små gymnasier, som i dag er pressede på økonomien.

Socialdemokratiet foreslår:

- **At der indføres en knækgrænse i taxameterfinansieringen af gymnasierne.** Så det tilskud, gymnasierne modtager pr. elev, reduceres for alle elever over et bestemt antal. Det skal sætte en stopper for, at velhavende by-gymnasier, som i dag, genererer store overskud, mens de små gymnasier uden for de store byer knap kan holde skindet på næsen og risikerer lukning. Knækgrænsen skal udformes, så taxa-

Kilde: AE-Rådet, 2017: Færre kommuner udbyder korte og mellemlange uddannelser.

meterfinansieringen fortsat er socialt afbalanceret.

■ **At tilskuddet til ungdomsuddannelser i bl.a. yderområderne forøges.**

Tilskudsforøgelsen finansieres af de penge, der spares ved indførelsen af en knækgrænse i taxameteret for gymnasi-erne.

■ **Stop for de store by-gymnasiers massive vækst, der sker på bekostning af de små gymnasier.**

Det kan f.eks. ske ved at fastsætte et loft over antallet af elever per gymnasium. Desuden skal muligheden for en ny gymnasiestruktur med distrikts-gymnasier afdækkes nærmere.

6 Velfærdsuddannelser i hele landet

Velfærdsuddannelser i hele landet har vigtig betydning for et samlet Danmark. Det skal sikre gode uddannelsesmuligheder for alle unge. Men det er også afgørende for, at den offentlige sektor i alle dele af Danmark kan rekruttere dygtige medarbejdere til velfærden. Over de seneste 20 år er antallet af uddannelsessteder, hvor man kan læse til sygeplejerske, pædagog, lærer eller socialrådgiver, faldet markant. Også i land- og yderkommuner.

Socialdemokratiet ønsker, at alle unge – uanset hvor i landet de bor – har gode muligheder for at tage en velfærdsuddannelse og forfølge deres drømme om at blive eksempelvis sygeplejerske, pædagog, lærer eller socialrådgiver. Derfor vil vi

vende udviklingen, så centraliseringen af velfærdsuddannelserne stopper. Vores mål er, at flere unge skal have en velfærdsuddannelse inden for en afstand af 30 km.

Socialdemokratiet foreslår:

- **En udflytningsplan for velfærdsuddannelserne.** Udflytningsplanen skal sikre en mere ligelig geografisk fordeling af uddannelsespladserne. Samtidig skal professionshøjskolerne have et større incitament til at oprette og fastholde uddannelsespladser decentralt.
- **Et tættere samarbejde mellem kommuner og uddannelsesinstitutioner uden for de store byer om en jobgaranti for studerende på velfærdsuddannelserne.** Det skal medvirke til at øge rekrutteringen til de decentrale uddannelser.

7 Nye uddannelsessatellitter i samarbejde med lokalt erhvervsliv

De kommende år vil der være en stigende efterspørgsel efter kvalificeret arbejdskraft i hele landet. Det kan give særlige udfordringer for bl.a. industri-virksomheder i de dele af landet, hvor uddannelsesmulighederne er begrænsede.

Kommuner og større virksomheder kan med fordel samarbejde med uddannelsesinstitutioner som erhvervsakademierne og professionshøjskolerne om at oprette lokale uddannelsespladser, der lokalt efterspørges, og hvor der er grundlag for at skabe et godt uddannelsesmiljø. Det kan være uddannelser, der kan understøtte forskellige områders styrkepositioner som robotindustrien på Fyn eller vindenergien i Vestjylland. Ligesom den ny ingeniøruddannelse i Kalundborg fremover vil være med til at afhjælpe efterspørgslen på ingeniører hos afdelingen af Novo Nordisk i Kalundborg.

Socialdemokratiet foreslår:

- **At der oprettes nye uddannelsessatellitter i samarbejde med**

uddannelsesinstitutioner, kommuner og virksomheder, så regionens virksomheder får bedre mulighed for at rekruttere kvalificeret arbejdskraft.

8 Online uddannelser skal give flere mulighed for en universitetsuddannelse

Der er behov for at nytænke undervisningen på de længere videregående uddannelser, så de griber de muligheder, digitaliseringen stiller til rådighed. Der findes et uforløst potentiale i universiteternes brug af e-læring. E-læring giver eksempelvis mulighed for at uddanne sig for personer, der ikke bor i transportafstand fra uddannelsesinstitutionerne i de store byer.

Med øget brug af e-læring vil flere personer end i dag kunne uddanne sig gennem kurser, der er tilgængelige online, studerende vil få mulighed for at færdiggøre deres uddannelse hurtigere, kurser kan følges uanset, hvor man bor, og flere vil få mulighed for at opkvalificere sig hele livet. Universiteterne skal derfor sætte turbo på brugen af e-læring og udbyde flere fag og uddannelser online.

Socialdemokratiet foreslår:

- **At der igangsættes en forsøgsordning med op til 15 udvalgte universitetsuddannelser, der skal udbyde hele uddannelser online**, så studerende har mulighed for at følge et studieforløb digitalt. Der skal som udgangspunkt gælde fri tilmelding til de digitalt udbudte uddannelser. De frie pladser skal dog ikke være SU-givende, men give mulighed for afprøvning ved eksamen og være ECTS-givende.

PEJLEMÆRKE III

TRYGHED I HELE DANMARK

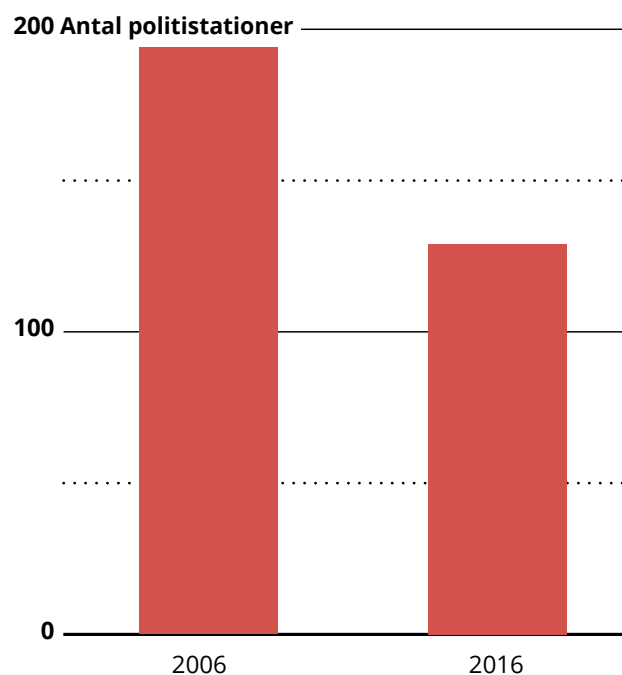
Vi skal have et nærværende politi, der er synligt, tilgængeligt og rykker hurtigt ud. Et politi, der har tid til det forebyggende arbejde og kommer, når vi ringer, hvad enten det skyldes indbrud i kolonihaven, eller når banderne stjæler byrummet fra os andre. Mange danskere oplever desværre et mindre synligt politi, hvilket skaber større utryghed for mange. Derfor vil Socialdemokratiet styrke politiets synlighed og lokale tilstedeværelse i hele landet.

9 20 nye nærpolti-enheder og mere synligt politi i hele landet

Socialdemokratiet ønsker, at alle borgere føler tryghed i hverdagen. Derfor skal der være et nærværende politi, der er synligt, tilgængeligt og rykker hurtigt ud. Det lokale politi har derudover med deres lokale kendskab til området en kriminal-

FÆRRE POLITISTATIONER

Antallet af politistationer er siden 2006 reduceret med over 30 pct.

Kilde: ft.dk/samling/20171/almdel/reu/spm/7/svar/1444105/1819962.pdf

præventiv effekt og kan tage mange konflikter i opløbet. Efter politireformen fra 2007, som har betydet, at der i dag er 30 pct. færre politistationer, faldt tilfredsheden med politiets lokale indsats. Socialdemokratiets ambition er, at vi får styrket politiets forebyggende og tryghedsskabende indsatser i lokalområderne. Politiets synlighed og lokale tilstedeværelse bør styrkes i hele landet.

Socialdemokratiet foreslår:

- **20 nye nærpolti-enheder fordelt med 10 enheder på hver side af Storebælt.** Det skal ske i tæt samarbejde med kommuner og politi. Efter en årrække skal ordningen evalueres med henblik på at etablere yderligere politienheder.
- **Moderne landbetjente i lokalsamfundene,** der har en forebyggende effekt og kan tage kriminaliteten i opløbet.
- **Mobile politistationer,** som kan sættes ind i lokalområder for at skabe tryghed og nærhed over for borgerne.
- **Lokalt politi i de socialt belastede og udsatte boligområder** til at sikre den nødvendige tryghed for beboerne og for at sikre den præventive kontakt til børn og unge, der står på kanten af en kriminel løbebane.

PEJLEMÆRKE IV

STÆRKE LOKALSAMFUND OG BESLUTNINGERNE TÆTTERE PÅ BORGERNE

Centraliseringen og urbaniseringen har ramt mange bysamfund hårdt. Kommunale bygninger står i dag tomme som symboler på et byliv, der er forsvundet. Men det er ikke kun skoler, daginstitutioner og biblioteker, der er blevet centraliseret. Det er beslutningskraften også. Der er blevet længere fra borgeren til de folkevalgte på rådhuset. Socialdemokratiet vil have stærke lokalsamfund med liv og fællesskab i alle dele af landet.

10 Øget inddragelse af borgerne med borgerbudgetter og styrkede lokalråd

Kommunen er ikke kun en serviceleverandør af de borgernære velfærdsydelser. Kommunen er også et demokratisk fællesskab, hvor borgere og politikere udvikler kommunen sammen. Det lokale fællesskab er vigtigt for demokratiet, den fælles identitet og et aktivt medborgerskab.

Med færre rådhus, færre borgmestre og færre lokalpolitikere er beslutningskraften centraliseret. Der er blevet længere fra borgeren til de folkevalgte på rådhuset, og nogle byer er slet ikke repræsenteret i kommunalbestyrelsen længere. Det betyder, at mange danskere oplever, at de i dag har ringere mulighed for, at deres lokalområde bliver hørt. Socialdemokratiet mener, at borgerne i højere grad skal inddrages i beslutninger om deres lokalområder og i at finde lokale løsninger på lokale udfordringer. Derfor vil Socialdemokratiet indføre en større forpligtelse for kommunerne til at inddrage borgerne i beslutningerne.

Socialdemokratiet foreslår:

- **At udbrede forsøg med borgerbudgetter**, hvor der stilles en mindre del af de kommunale midler til rådighed for en gruppe borgere, som finder ud af, hvordan midlerne bruges bedst til at styrke lokalområdet.

- **At lokalråd styrkes** eksempelvis ved, at lokalrådene kan få øget medbestemmelse over byens kommunale daginstitution, folkeskole, plejecenter, idrætshal, bibliotek og forsamlingshus. Lokalrådets beføjelser og kompetencer aftales med kommunen. De eksisterende forældre- og brugerbestyrelser samt andre relevante aktører inddrages i arbejdet.

11 Opgaveudflytning fra stat til regioner og kommuner

Med kommunalreformen blev der ændret på opgavefordelingen mellem kommuner, regioner og stat. En lang række opgaver blev flyttet til kommunerne. Men der skete også en øget centralisering. Gymnasier, HF og SOSU-skolerne blev flyttet fra de tidligere amter til staten. Også opgaver inden for veje og skatteinddrivelse blev centraliseret i staten.

Socialdemokratiet ønsker – hvor det giver mening – at de offentlige opgaver skal løses så tæt på borgerne som muligt. Fordi det styrker nærdemokratiet og muligheden for at inddrage borgerne, når flere beslutninger træffes lokalt. Derfor vil Socialdemokratiet bevare og styrke regionerne. Uden stærke regioner med demokratisk valgte politikere vil vigtige beslutninger om f.eks. vores sundhedsvæsen træffes længere væk fra bor-

gerne. Vi vil styrke nærdemokratiet lokalt og regionalt ved at flytte flere offentlige opgaver fra stat til kommuner og regioner.

Socialdemokratiet foreslår:

- **En plan for udflytning af opgaver fra staten til kommuner og regioner.** I udarbejdelsen af planen vil Socialdemokratiet undersøge muligheden for, at ungdomsuddannelserne inklusiv erhvervsuddannelserne samles i regionerne. Det skal give bedre mulighed for at koordinere udbuddet af ungdomsuddannelser med lokale kompetencebehov og erhvervsudvikling. Desuden skal det undersøges, om ansvaret for det specialiserede socialområde og de dele af miljøområdet, der går på tværs af kommuner, med fordel kan overgå til regionerne for at sikre den faglige kvalitet. Planen skal udformes tæt i samarbejde med regionerne og kommunerne.

12 Nye velfærdscentre skal sikre lokale velfærdstilbud

I mange byer var der tidligere måske både rådhus, bibliotek og andre velfærdsinstitutioner i byen. Mange steder er de i dag lukket. Bil eller bus er derfor nødvendige for at komme til nabobyen og få lavet pas, fornyet kørekort eller få hjælp til digitale selvbetjeningsløsninger.

Socialdemokratiet mener, at der er behov for at genskabe flere lokale velfærdstilbud i byer, der har været særlig hårdt ramt af centraliseringen.

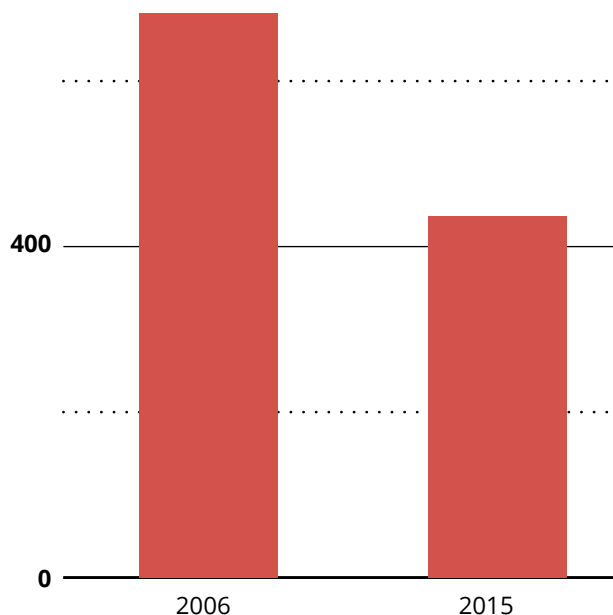
Socialdemokratiet foreslår:

- **At der oprettes lokale velfærdscentre** med funktioner som jobcenter, bibliotek, borgerservice, medicinudlevering og sundhedsklinikker med åbent et par dage om ugen. Derudover kan centeret indeholde private løsninger som hæveautomat samt udlevering af post og pakker.

LÆNGERE MELLEMLIBLIOTEKERNE

Antallet af biblioteker, filialer og bogbusser er reduceret med en tredjedel i perioden 2006-2015.

800 Antal biblioteker

Kilde: ft.dk/samling/20171/almindel/sou/spm/7/svar/1436439/1807794/index.htm

7000

FÆRRE OFFENTLIGE JOB UDEN FOR KØBENHAVNSOMRÅDET

Siden Lars Løkke Rasmussen blev statsminister i 2015 er der forsvundet knap 7.000 offentlige job uden for københavnsområdet.

13 Evaluering af kommunalreform

Kommunalreformen blev gennemført med en forsikring om, at der skulle leveres mere kvalitet for pengene. På nogle områder har reformen givet styrket faglighed og økonomiske stordriftsfordele. På andre områder har centraliseringen medført økonomiske stordriftsulemper. Her er de offentlige institutioner ikke bare kommet længere væk fra borgerne. Centraliseringen er også blevet dyrere.

Konsekvenserne af kommunalreformen bør derfor undersøges til bunds, så der kan kastes lys over, om de løfter, der blev givet ved lanceringen af reformen om mere kvalitet for pengene, står mål med den faktiske udvikling. De svar mangler fortsat.

Socialdemokratiet foreslår:

- **At der igangsættes en evaluering af kommunalreformen**, hvor det undersøges, hvordan udviklingen er gået i forhold til serviceniveau, effektivitet, økonomi og lokaldemokrati i kommunerne.
- **En afdækning af de svenske erfaringer** med mulighed for folkeafstemninger om kommuneopdelinger fra den seneste svenske kommunalreform skal indgå i evalueringen.

14 Statslige arbejdspladser i hele landet

De sidste par år har regeringen flyttet statslige arbejdspladser til provinsen. Det er fornuftigt. Det støtter Socialdemokratiet, fordi det kan være med til at skabe aktivitet i hele landet. I samme periode er de decentrale uddannelsesinstitutioner underlagt besparelser. Siden 2015 er der i dag 4.300 færre offentlige ansatte i undervisningssektoren. Resultatet har været, at der i 2017 var færre statslige arbejdspladser uden for hovedstadsområdet.

Socialdemokratiet vil færdiggøre de planlagte flytninger af statslige arbejdspladser og løbende vurdere nye udflytningsmuligheder. Flytningen skal gennemføres ordentligt og i sin helhed med respekt for medarbejdernes situation i tæt samarbejde med kommunerne og med den tilstrækkelige økonomi.

Socialdemokratiet vil også oprette nye statslige arbejdspladser inden for Skat for at rette op på de alvorlige problemer, der har været med manglende inddrivelse og svindel med udbytteskat. Danskernes tillid, til at Skat kan løse sine opgaver effektivt og retfærdigt, skal genoprettes.

Socialdemokratiet foreslår:

- **At styrke Skat med 1.000 nye medarbejdere fordelt på fire nye regionale skattecentre.** To i Jylland, et på Fyn og et på Sjælland/Lolland-Falster.

15 Måltrettet støtte til foreninger der skaber udvikling i landdistrikterne

Regeringen har beskåret de såkaldte LAG-midler med 30 pct. LAG-midlerne udbetales til de 26 lokale aktionsgrupper (LAG), der ligger i områder, som vurderes at have særlige landdistriktsudfordringer. LAG-midlerne gives i støtte til lokale projekter, der kan skabe vækst og udvikling. Med pengene følger muligheden for, at borgere, virksomheder og foreninger kan engagere sig og få indflydelse på den lokale udvikling.

Socialdemokratiet foreslår:

- **At de lokale aktionsgrupper årligt tilføres flere midler** til at sikre bedre vilkår for vækst og udvikling i landdistriktsområderne.

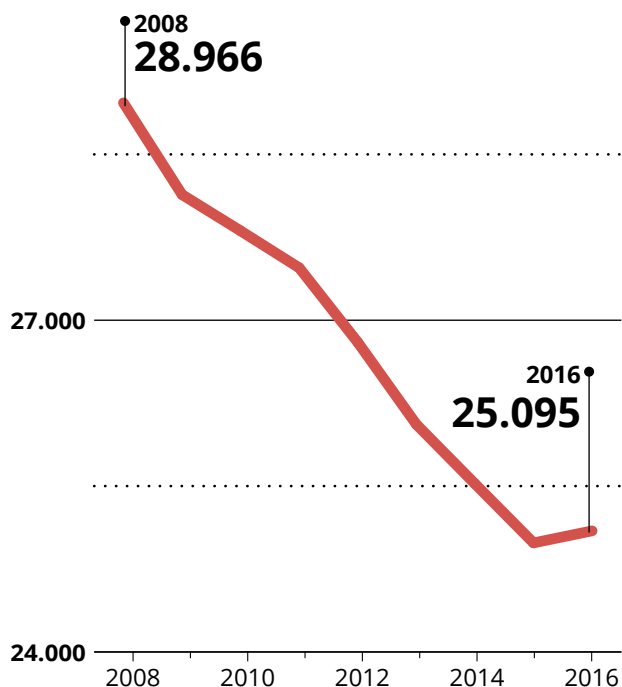
16 Fordobling af nedrivningspuljen

Det skønnes, at der er mellem 10.000 og 22.000 nedrivningsparate huse i Danmark. Særligt mange af dem findes i landdistrikterne. De faldefærdige

MERE END HVER 10. BUTIK ER LUKKET

Siden 2008 er over 3000 butikker forsvundet fra handelsstrøget i de danske byer, altså hver 10. butik.

30.000 Antal butikker i Danmark

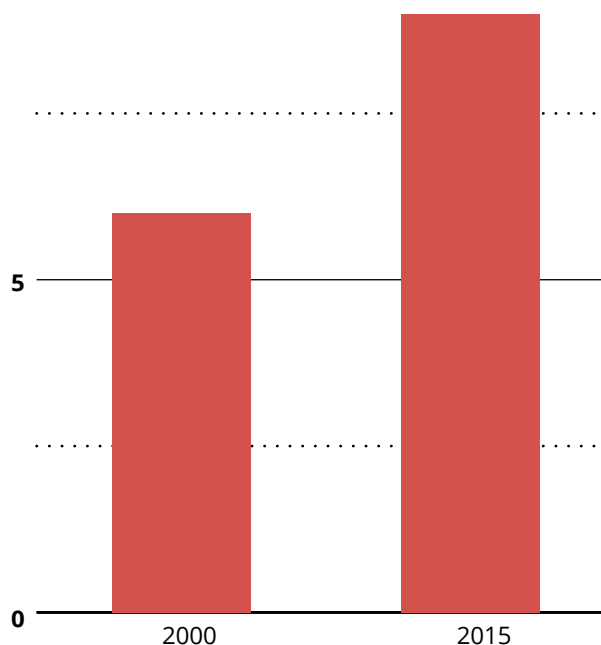

Kilde: ft.dk/samling/20171/almindel/sou/spm/7/svar/1436439/1807794/index.htm

FLERE TOMME HUSE I LANDDISTRIKTERNE

I landdistrikterne længst fra de store byer er andelen af tomme huse steget med 3 procentpoint siden 2000.

10 Andel tomme huse, pct.

Kilde: kora.dk/media/6977510/11054_nedrivninger-af-huse.pdf

huse skæmmer i landskabet. Og det gør det svært at fastholde og ikke mindst tiltrække nye borgere.

Den statslige nedrivningspulje bidrager til en positiv udvikling i vores landdistriktskommuner, som i forvejen har en presset økonomi og derfor kan have svært ved at betale hele nedrivningsregningen alene. Men der er behov for yderligere støtte for at få taget livtag med de mange faldefærdige huse.

Socialdemokratiet foreslår:

- At den statslige nedrivningspulje fordobles til 115 mio. kr. årligt frem til 2020. Puljen videreføres også efter 2020, hvor der tages stilling til puljens størrelse.

17 Større kontrol med boligspekulanter

Mange nedrivningsparate huse ligger i landdistriktskommuner som Lolland. Her oplever man tilmed, at boligspekulanter udlejer faldefærdige boliger til udsatte familier, hvor boligerne i nogle tilfælde er mere egnede til nedrivning end beboelse. Det er urimeligt, at nogle tjener penge på andres økonomiske nød. Boligspekulanter udlejning af faldefærdige huse til udsatte familier skal derfor stoppes.

Socialdemokratiet foreslår:

- At kommuner med mange nedrivningsparate huse kan få mulighed for at kræve, at professionelle udlejeres lejemaal skal godkendes til udlejning for at undgå spekulativ udlejning af de dårligste ejendomme.

»Det er urimeligt, at nogle tjener penge på andres økonomiske nød. Boligspekulanter udlejning af faldefærdige huse til udsatte familier skal derfor stoppes«

18 Lige lånevilkår til boliger i hele Danmark

Nogle borgere oplever fortsat problemer med at kunne optage realkreditlån til boligkøb uden for de store byområder. Mulighederne for at optage realkreditlån har stor betydning for mange virksomheder og borgere i landdistrikterne. Det er derfor vigtigt at få grundigt belyst, om der er problemstillinger med de nuværende muligheder for finansiering i landdistrikterne. Det er uacceptabelt, hvis en låner får afslag på realkreditlånet alene, fordi huset ligger for langt ude på landet.

Socialdemokratiet foreslår:

- **At der nedsættes et udvalg, der skal udarbejde et løsningskatalog i samarbejde med realkreditsektoren.** Kataloget skal indeholde forslag til løsninger på problemet med borgere og virksomheder i landdistrikterne, der oplever, at deres mulighed for at optage realkreditlån afgøres af andre forhold, end det er tilfældet i andre dele af Danmark.

FINANSIERING

Hvis centraliseringen af vores fælles velfærd skal vendes, kræver det først og fremmest politisk vilje. Vi skal træffe beslutninger, som går mod den tendens, der har præget udviklingen i alt for mange år. En række af udspillet initiativer vil også kræve finansiering. Nærhospitaler, styrket akutberedskab i hele landet og fordobling af nedrivningspuljen er eksempler på sådanne initiativer.

Andre af udspillet initiativer kræver derimod ikke ny finansiering. Enten fordi pengene kan findes ved omprioritering inden for den eksisterende ramme, eller fordi tiltagene ikke i sig selv er udgiftsbærende. Det gælder eksempelvis styrkelse af de små gymnasier på landet, opgaveudflytning fra stat til regioner og kommuner og evaluering af kommunalreformen.

Dansk økonomi er sund, og vi er omsider på vej ud af den økonomiske krise. Det giver luft i privatøkonomien, men heldigvis også i den offentlige økonomi. Derfor har vi i årene, der kommer, mulighed for at bruge det økonomiske råderum til at sikre velfærden i takt med, vi bliver flere ældre og børn.

Socialdemokratiet har i vores 2025-plan afsat en økonomisk ramme til velfærdsforbedringer stigende til 22 mia. kr. i 2025, sammenlignet med hvad vi bruger i den offentlige sektor i dag. Initiativerne i nærhedsudspillet vil vi finansiere inden for denne ramme.

SOCIALDEMOKRATIET VIL SIKRE VELFÆRDEN

I Socialdemokratiets 2025-plan er der afsat en pulje til velfærdsforbedringer i takt med, at antallet af ældre og børn stiger. Ifølge planen vil der i 2025 blive brugt i alt 22 mia. kr. mere, end hvad der bruges i dag.

Det er næsten 10 mia. kr. mere, end VLAK-regeringen vil bruge på velfærden i 2025.

FØLG MED

facebook.com/socialdemokratiet

[@Spolitik](https://twitter.com/Spolitik)

[@Socialdemokratiet](https://www.instagram.com/Socialdemokratiet)

socialdemokratiet.dk

SOCIALDEMOKRATIET